

Освітній компонент	Вибірковий освітній компонент «Військова психологія»
Рівень ВО	Бакалавр
Назва спеціальності/освітньо-професійної програми	
Форма навчання	Денна
Курс, семестр, протяжність	IV курс, 8 семестр
Семестровий контроль	залік
Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні)	5 кредитів усього -150; лекцій - 10; практичних – 20; самостійна робота – 110 консультації - 10
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання	Загальної та клінічної психології
Автор дисципліни	Шевчук Ольга Петрівна
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	До початку вивчення освітнього компоненту здобувач повинен володіти знаннями з вікової, загальної, соціальної психології, психології особистості.
Що буде вивчатися	Освітній компонент передбачає висвітлення питань: <ul style="list-style-type: none"> • психологічних особливостей військової діяльності; • психологічної структури особистості військовослужбовця; • соціально-психологічних процесів у військовому колективі; • психологічної підготовки до діяльності в умовах бойових дій; • психологічного впливу війни на психіку людини; • девіантної поведінки у бойових умовах; • психологічних запитів військовослужбовців; • переживання втрати і горя в умовах війни; • реінтеграції постраждалих від військових дій; • психологічної підтримки сімей військовослужбовців і волонтерів.
Чому це цікаво/треба вивчати	Освітній компонент дає можливість зрозуміти психологічні наслідки війни для людини, сім'ї та суспільства, а також сформувати навички ефективного комунікації і психологічної підтримки в складних життєвих ситуаціях. У процесі навчання студенти опановують: <ul style="list-style-type: none"> • навички емпатійної комунікації; • базові підходи до психологічної підтримки в умовах бойових дій; • розуміння травматичного досвіду; • аналіз поведінки людини в умовах стресу;

	<ul style="list-style-type: none"> • навички саморегуляції; • здатність працювати з кризовими ситуаціями.
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність до адаптивної гнучкості як властивості приймати і пристосовуватись до зміни життєвих обставин, а також знаходити компроміс у вирішенні конфліктних ситуацій.</p> <p>ЗК14. Здатність дотримуватися норм суб'єктних взаємин (уважність, підтримка, співучасть і співпереживання) та вільно обмінюватися ідеями й оцінками.</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову), зокрема особам, які отримали психологічні травми внаслідок війни.</p> <p>СК10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності.</p> <p>СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК14. Здатність до рефлексії власної діяльності з метою визначення її ефективності.</p> <p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості функціонування психічних явищ у контексті діяльності людини в умовах війни та стресу.</p> <p>ПР3. Планувати і здійснювати базову психологічну підтримку та консультативну взаємодію з урахуванням специфіки запиту клієнта.</p> <p>ПР4. Взаємодіяти, вступати у професійну комунікацію та толерантно ставитися до осіб із</p>

	<p>різним життєвим досвідом. ПР5. Дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога та здійснювати рефлексію власної діяльності.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)</p>	<p>Компетентності, набуті здобувачем освіти у процесі вивчення освітнього компонента «Військова психологія», можуть бути використані як у професійній діяльності психолога, так і в повсякденному житті. Зокрема, студент зможе застосовувати знання та вміння для:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізу психологічних станів і поведінки людини в умовах стресу та кризових ситуацій; • ефективної комунікації з військовослужбовцями, ветеранами, членами їхніх родин та волонтерами; • надання базової психологічної підтримки людям, які пережили травматичні події; • розуміння процесів адаптації та реінтеграції осіб, постраждалих від військових дій; • розвитку навичок емпатійної взаємодії, саморегуляції та рефлексії; • участі у психопросвітницькій та волонтерській діяльності.
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондарев Г. В., Круть П. П. Основи військової психології. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2020. 272 с. URL: https://books.ndcnangu.co.ua/books/Osnovy_viiskovoji_psykholohi.pdf 2. Гершанов А. Макієнко Н. Шлях до зцілення: основи роботи з наслідками травматичних подій. Israel Trauma Coalition. Київ, 2023. 120 с. 3. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О., Хоружий С.М., Ларіонов С.О., Сириця М.В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. К. : 7БЦ, 2023. 175 с. 4. ПАМ'ЯТКА військовослужбовцю під час підготовки до бою та в бою Укладачі - авторський колектив психологічної кризової служби м. Миколаєва. Київ: Вид. дім «СКІФ», 2022. 60 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/viiskova_sprava/Pamiatka_viiskovosluzhbovtsiu_pid_chas_pidhotovky_d_o_boiu_ta_v_boiu.pdf?PHPSESSID=gphoejp0k12h0r0corpob2s9k3 5. Перша психологічна допомога в гострих стресових ситуаціях : навчально-практичний посібник / Харківський національний університет внутрішніх справ, 2022. 88 с. URL: https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7e08ad95-1248-47df-a595-01cc24c7afaf/content 6. Шевчук О. П. Теоретико-методологічна модель навичок міжособистісної взаємодії. <i>Вісник</i>

Львівського університету. Серія психологічні науки. Львів, 2025. Вип. 23. С. 181-188. URL: http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/23_2025/24.pdf

7. Шевчук О. П., Мітлош А. В. Психологічні особливості міжособистісної взаємодії військовослужбовців. *Наукові записки. Серія: психологія*. Кропивницький, 2025. Випуск 2(8). С. 177-183. URL: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/psychology/article/view/806/769>

8. Ягупов В. В. Військова психологія: методологія, теорія та практика : підручник. Київ : Psyhobook, 2023. 517 с.

URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Yahupov_Vasyl/Viiskova_psykholohiia_metodolohiia_teorii_ta_praktyka.pdf

9. Kumar U. The Routledge International Handbook of Military Psychology and Mental Health. London : Routledge, 2021. 604 p.